

független Újság

politikai napilap

Az angol parlament történelmi ülése Chamberlain nagy beszédben ismertette az elmúlt napok történetét — Anglia kitart politikája mellett

Hitler válasza Londonba érkezett Magyaránú háborús előkészületek Rómában

London, augusztus 29. Az angol alsóház kedden délután 2.49 órakor megkezdte üléseit.

London, augusztus 29. A parlament előtt szokatlanul komoly hangulatú tömeg várta a történelmi nevezetességű ülésre érkező képviselőket. Az alsóház túlszűfolt üléstermében Chamberlain miniszterelnök a következőket mondotta:

— A Ház utolsó ülése óta a helyzet fővonásai csak keveset változtak. A katasztrófa, amit akkor elhittem, még nem ért utól bennünket. A mai időkben helyesnek ta-

láljuk, ha a házat a lehetőségig állandóan tájékoztatjuk a helyzet fejleményei felel.

— Azt hiszem, hogy a sajtót ismét a lehető legmesszebbmenő önmegtartóztatásra kell intennem.

Hallottunk például valamit az angol kormány által Hitlerhez intézett üzenet valóságos tartalmának ismertetéséről. Ez az ismertetés csak merő kitalálás, az első ponttól az utolsóig

és nagyon sajnálatos, hogy akadnak újságírók, akik ilyen felelősséggel terhelik magukat, amely nemcsak őket, de talán az összes országok népeit is érintheti.

meg, amelyen a Németország és Lengyelország közötti közvetlen ellentéteket kezelik.

Világosan kijelentettük, hogy Lengyelország iránt vállalt kötelezettségeinket, amelyek az augusztus 25-i egyezményben nyertek végleges alapot, végre fogjuk hajtani.

Az angol kormány nem egyszer kijelentette, hogy a német-lengyel ellentéteket meg lehet és meg kellene oldani békés úton.

Reméli, hogy mindkét kormány minden lehető erőfeszítését elsősorban arra irányítja,

hogyan megakadályozza az incidensek kiújulását.

A helyzet a jelen pillanatban az, hogy várjuk Hitler választát közléseinkre.

Rendíthetetlenül bízunk abban, hogy fel vagyunk készülve minden eshetőségre.

A háború, vagy béke kérdése még nincs eldöntve, még remélünk és még dolgozunk a békéért, de hajszálnyt sem engedünk abból, amit magunk elé tűztünk.

Az alsóház válasza Chamberlain beszédére

Az alsóház tagjai nagy éljenzéssel fogadták Chamberlain miniszterelnök beszédét.

Greenwood, a munkáspárti ellenzék h. vezére rövid felszólalásában ezeket mondotta:

— Lengyelország nem fogja a sirba követni azokat a nemzeteket, amelyek a támadók áldozataivá lettek.

Ha szerencsésen elkerülhetjük a borzalmakat, úgy a világ államférfiainak az lesz kötelességük, hogy az emberiség problémáit a végleges meg egyezés és a becsületes együttműködés útján, a támadások végleges kizárásával oldják meg.

Sir Archibald Sinclair, a szabadelvű ellenzék vezére kijelentette:

— Nem tűrhetjük, hogy egymást kövessék a támadások és újabb követelések, de másrészt elismerést

érdemelnek a békés megoldást célzó erőfeszítések. Öröndetes, hogy Anglia ebben a tekintetben is a világ közvéleményének megfelelően járt el. A belga miniszterelnök, a pápa és Roosevelt elnök szavatai a világ népeire fordulnak a háború elkerülését sürgetve, a Németország és Lengyelország közti észszerű tárgyalások útján.

Az utolsó szót Hitlernek kell kimondania s az angol kormány mindent elkövet annak lehetővé tételére, hogy Hitler a tárgyalás és a béke mellett emeljen szót.

Gellacher képviselő, az angol alsóház egyetlen kommunista tagja kijelentette, hogy esküdt elkövetése minden fasiszta támadásnak, de úgy véli, hogy mindent el kell követni a katasztrófa elkerülésére.

Elnapolják a két házat a jövő csütörtökig

Az alsóház ezután jövő hét keddjére, szeptember 5-re halasztotta üléseit.

A Lordok Házában lord Halifax külügyminiszter Chamberlain miniszterelnök szavaival

egyező nyilatkozatban ismertette az angol-német eszmecsereit.

Lord Snell, a munkáspárti ellenzék nevében hangoztatta, hogy a munkáspárt lelkesedéssel pártolná minden ama további problé-

Hitler indítványozta a mostani tárgyalásokat

— Ismertetni fogom az utóbbi napok történetét.

A kormány politikája természetesen semmit sem változott. (Lelkes eljenzés.)

Ezután röviden közölte, hogy Hitler kancellár beszélgetésre hívta magához Henderson berlini angol nagykövetet és javasolta, hogy repüljön haza Londonba.

Pénteken este kaptuk a nagykövet és Hitler beszélgetéséről szóló jelentéseket — folytatta Chamberlain —, de a rejtjeles megfejtés csak éjjelkor ért véget, én magam csak másnap reggel láttam az egész szöveget. Szombaton megkezdett repülőgépen Henderson nagykövet. Azt hallottuk tőle, hogy Berlinben nem tartják szük-

ségesnek, hogy a nagykövet még ugyanazon a napon visszatérjen, hanem

a németek a lehető legnagyobb súlyt helyezik arra, hogy gondosan tanulmányozzuk hozzáuk intézett közléseit. Válaszunk végső szövegét tegnap vitte vissza Berlinbe a nagykövet és az elmúlt éjszaka nyújtotta át Hitlernek.

Nagyon szívesen adnék kimerítő felvilágosítást a Háznak Hitlerrel változott közléseink tartalmáról, de nem egyeznék a közérdekkel, hogy ezeket a bizalmas iratok nyilvánosságra hozzuk.

Azt azonban jelezhetem, hogy általában milyen pontokkal foglalkoznak.

Várjuk Hitler választát!

Hitler nagy súlyt helyezett arra, hogy megértesse az angol kormánnyal

tökéletes és maradandó jellegű angol-német meg egyezés létrejöttét kívánó óhaját, másrészt nem hagyta kétségbe az angol kormányt a német-lengyel

kérdés elintézésének sürgősségét illetően.

Az angol kormány ugyancsak gyakran hangoztatta: örömmel üdvözölné az alkalmat, hogy megbeszélhesse Németországgal a különböző kérdéseket. Azonban minden azon a módon fordul

gusztus 29.
életrajz (cur-
összetogla-
fázó életkora,
gyermekének
ge és képesti-
digi alkaima-
zópontja,
háborus
ök szemé-
tok. Azok
kir. vá-
szervezett
kérvényei-
10. pontja
közigazgatósi
P. sz. fiélete
en nyújthat-
6. pontok-
csatolását
1939 augusz-
h. polgár-
szavak
Üzleti
Felvl-
szolgá-
et este
vital.
49. szám. Te 21-52
Orvos
skolaiany tel-
két
kaphat, ugyan-
arón
fűtéses buto-
Széc
kialdo. Cln a
1647
Tanulót
gkent
proni ta-
met tarsai
gyakorlati
jan gyűj-
ban gyűj-
eszeredő.
ndennemű isola-
Különösen
deje, vagy vér-
gyermeknek
Bövebbet »Tur-
és Allatvédelem
készp-
szem,
nan
on le-
pírke
svetits-ud-
1298
kikás,
kap-
nem jó,
próbaeso-
1540
tejel li-
kg-ja 48
lehető a
alatt ke-
1587
nemelyt,
andon
szög-
ett a
azt
en Újság
mivel
Saját ér-
assa visz-
1639
kitűnő
Cim a
rbe adó.
1613
és ki-
HURY
ntulaj-
ggett-
nyom-
es

Tiszántúli független Újság

politikai napilap

Az angol parlament történelmi ülése Chamberlain nagy beszédben ismertette az elmúlt napok történetét — Anglia kitart politikája mellett

Hitler válasza Londonba érkezett Nagyarányú háborús előkészületek Rómában

London, augusztus 29. Az angol alsóház kedden délután 2.49 órakor megkezdte üléseit.

London, augusztus 29. A parlament előtt szokatlanul komoly hangulatú tömeg várta a történelmi nevezetességű ülésre érkező képviselőket. Az alsóház túlszűfolt üléstermében Chamberlain miniszterelnök a következőket mondotta:

— A Ház utolsó ülése óta a helyzet fővonásai csak keveset változtak. A katasztrófa, amit akkor emlegettem, még nem ért utól bennünket. A mai időkben helyesnek ta-

láljuk, ha a házat a lehetőségig állandóan tájékoztatjuk a helyzet fejleményei felől.

— Azt hiszem, hogy a sajtót ismét a lehető legmesszebbmenő önmegtartóztatásra kell intennem.

Hallottunk például valamit az angol kormány által Hitlerhez intézett üzenet valószínű tartalmának ismertetéséről. Ez az ismertetés csak merő kitalálás, az első ponttól az utolsóig

és nagyon sajnálatos, hogy akadnak újságírók, akik ilyen felelősséggel terhelik magukat, amely nemcsak őket, de talán az összes országok népeit is érintheti.

meg, amelyen a Németország és Lengyelország közötti közvetlen ellentéteket kezelik.

Világosan kijelentettük, hogy Lengyelország iránt vállalt kötelezettségeinket, amelyek az augusztus 25-i egyezményben nyertek végleges alapot, végre fogjuk hajtani.

Az angol kormány nem egyszer kijelentette, hogy a német-lengyel ellentéteket meg lehet és meg kellene oldani békes úton.

Reméli, hogy mindkét kormány minden lehető erőfeszítését elsősorban arra irányítja,

hogy megakadályozza az incidensek kiújulását.

A helyzet a jelen pillanatban az, hogy

várjuk Hitler választát közléseinkre.

Rendíthetetlenül bízunk abban, hogy fel vagyunk készülve minden eshetőségre.

A háború, vagy béke kérdése még nincs eldöntve, még remélünk és még dolgozunk a békéért, de hajszálnyt sem engedünk abból, amit magunk elé tűztünk.

Az alsóház válasza Chamberlain beszédére

Az alsóház tagjai nagy éljenzéssel fogadták Chamberlain miniszterelnök beszédét.

Greenwood, a munkáspárti ellenzék h. vezére rövid felszólalásában ezeket mondotta:

— Lengyelország nem fogja a sirba követni azokat a nemzeteket, amelyek a támadók áldozatai voltak.

Ha szerencsésen elkerülhetjük a borzalmakat, úgy a világ államférfiainak az lesz kötelességük, hogy az emberiség problémáit a végleges meg egyezés és a becsületes együttműködés útján, a támadások végleges kizárásával oldják meg.

Sir Archibald Sinclair, a szabadelvű ellenzék vezére kijelentette:

— Nem tűrhetjük, hogy egymást kövessék a támadások és újabb követelések, de másrészt elismerést

érdemelnek a békés megoldást célzó erőfeszítések. Öröndetes, hogy Anglia ebben a tekintetben is a világ közvéleményének megfelelően járt el. A belga miniszterelnök, a pápa és Roosevelt elnök szavai a világ népeinek fordulnak a háború elkerülését sürgetve, a Németország és Lengyelország közti észszerű tárgyalások útján.

Az utolsó szót Hitlernek kell kimondania az angol kormány mindent elkövet annak lehetővé tételére, hogy Hitler a tárgyalás és a béke mellett emeljen szót.

Gellacher képviselő, az angol alsóház egyetlen kommunista tagja kijelentette, hogy esküdt elkövetése minden fasiszta támadásnak, de úgy véli, hogy mindent el kell követni a katasztrófa elkerülésére.

Elnapolják a két házat a jövő csütörtökig

Az alsóház ezután jövő hét keddjére, szeptember 5-re halasztotta üléseit.

A Lordok Házában lord Halifax külügyminiszter Chamberlain miniszterelnök szavai

egyező nyilatkozatban ismertette az angol-német eszmecsereit.

Lord Snell, a munkáspárti ellenzék nevében hangoztatta, hogy a munkáspárt lelkesedéssel támogatja minden ama további problé-

Hitler indítványozta a mostani tárgyalásokat

— Ismertetni fogom az utóbbi napok történetét.

A kormány politikája természetesen semmit sem változott. (Lektes éljenzés.)

Ezután röviden közölte, hogy Hitler kancellár beszélgetésre hívta magához Henderson berlini angol nagykövetet és javasolta, hogy repüljön haza Londonba.

Pénteken este kaptuk a nagykövét és Hitler beszélgetéséről szóló jelentéseket — folytatta Chamberlain —, de a rejtjeles megfajítás csak éjjelkor ért véget, én magam csak másnap reggel láttam az egész szöveget. Szombaton megérkezett repülőgépen Henderson nagykövét. Azt hallottuk tőle, hogy Berlinben nem tartják szük-

ségeseznek, hogy a nagykövét még ugyanazon a napon visszatérjen, hanem

a németek a lehető legnagyobb súlyt helyezik arra, hogy gondosan tanulmányozzuk hozzáink intézett közlésüket. Válaszunk végső szövegét tegnap vitte vissza Berlinbe a nagykövét és az elmúlt éjszaka nyújtotta át Hitlernek.

Nagyon szívesen adnék kimerítő felvilágosítást a Háznak Hitlerrel váltott közléseink tartalmáról, de nem egyeznek a közérdekkel, hogy ezeket a bizalmas iratokkat nyilvánosságra hozzuk.

Azt azonban jelezhetem, hogy általában milyen pontokkal foglalkoznak.

Várjuk Hitler választát!

Hitler nagy súlyt helyezett arra, hogy megértesse az angol kormánnyal

tökéletes és maradandó jellegű angol-német megegyezés létrejöttét kívánó óhaját, másrészt nem hagyta kétségbe, az angol kormányt a német-lengyel

kérdés elintézésének sürgősségét illetően.

Az angol kormány ugyancsak gyakran hangoztatta: örömmel üdvözölné az alkalmat, hogy megbeszélhesse Németországgal a különböző kérdéseket. Azonban

minden azon a módon fordul

B4 C4

A4

D3

A3

B4 C4 A4 D4 B5 C6 B6 A6

A6 B6 A5 B5 D4 A4 C4 B4 D3 A3

mák barátságos megfontolását, amelyeket meg kell oldani Európában.
Lord Crewe, a szabadelvű ellenzék nevében melegen helyeselte a kormány politikáját. Végül a Lordok Háza

A miniszterelnök a királynál

London, augusztus 29. Chamberlain miniszterelnök, a Reuter-iroda parlamenti tudósítója szerint, feltűnően nyugodt, szilárd, biztos hangon mondta el beszédét.
A ház látható megnyugvással vette tudomásul, hogy a helyzet még nem vált irányíthatatlanná. A képviselők ismétellen szokatlanul meleg eljenzéssel szakították félbe a miniszterelnököt és kijelentéseit egyhangú helyesléssel fogadták.

A délutáni órákban VI. György király fél óra hosszat tartó magánkihallgatáson fogadta a miniszterelnököt, aki a legutóbbi fejleményekről tett jelentést az uralkodónak. Az ucca közönsége lelkesen megéljenzte a miniszterelnököt.
Isten áldja jó öreg Chamberlaint. — kiáltotta a Buckingham palota előtt.

Berlinben jó hatást tett a beszéd

Berlin, augusztus 29. Chamberlain angol miniszterelnök keddi délutáni alsóházi beszéde
Berlinben általában jó hatást váltott ki.

Német politikai körökben hangoztatják, hogy a beszéd meggyőző és tárgyilagos volt. Ugyanezek a körök rámutatnak arra, hogy

Németország nem mondhat le eddigi követeléseiről és nem térhet le eddigi álláspontjáról, mindamellett még mindig nem lehetetlen, hogy

A legnagyobb titokban érkezett meg Londonba Hitler válasza

Berlin, augusztus 29. Hitler vezér kedden este 7.15 órakor az új birodalmi kancellária dolgozó szobájában fogadta Henderson berlini angol nagykövetet. Angol politikai körökből szerzett értesülés szerint ebből az alkalomból átnyújtotta Hendersonnak a német birodalmi kormány választ az angol kormány hétfőn este átadott közleményére. Henderson fogadásán Ribbentrop külügyminiszter, valamint Schmidt követ is jelen volt.

Berlin, augusztus 29. Általában jól tájékozott helyről szerzett értesülés szerint Henderson nagykövet Hitlerrel tett látogatása 7.40 órakor ért véget. Ugy tudják, hogy német részről még szóbeli fejtegetéseket is fűztek a tegnapi angol közlésre adott válaszhoz.

London, augusztus 29. Az a repülőgép, amelyen Henderson berlini angol nagykövet hétfőn Berlinbe repült, kedden délután 3.30-kor leszállt a London melletti repülőtéren. Utasai: két német és egy angol. Megérkezésüket a legnagyobb gondossággal igyekeztek el-

Élénken foglalkozik az angol sajtó a magyar eseményekkel

A konzervatív lapok ma hosszabb cikkekben foglalkoznak Magyarországgal. A Daily Telegraph színes szavakkal leírja, hogy milyen népszerű Magyarországon Horthy Miklós kormányzó, aki két évtizeddel ezelőtt leverte és azóta

ugyancsak a jövő hét keddjére napolta el ülését.
London, augusztus 29. Chamberlain miniszterelnök kihallgatása VI. György királynál 5.30 órától 5.58 óráig tartott.

A délután folyamán Chamberlain egy óráig tartó tanácskozást folytatott a szakszervezeti tanács és a parlamenti munkáspárt együttes bizottságának tagjaival.

A küldöttség a gyermekeknek Londonból való elszállítását kérte a miniszterelnöktől. A Reuter-iroda értesülése szerint Chamberlain ezt a kérést teljesíthetetlennek tartotta.

Röviddel 7 óra előtt Eden volt külügyminiszter a legnagyobb sietéssel a külügyi hivatalba érkezett.

A Press Association parlamenti szolgálata valószínűnek tartja, hogy az események fejlődése szükségesé fogja tenni, hogy a parlament legközelebbi ülését már esütörtökön tartják.

tárgyalások útján is megoldható lesz a válság.

A lengyel kormány és a német kormány között, mint Berlinben mondják, eddig semmiféle közvetlen érintkezés nem jött létre.

Berlin, augusztus 29. Jól tájékozott körökből származó értesülés szerint Waizsäcker külügyi államtitkár kedden fogadta Dánia és Litvánia követeit. Közölte velük, hogy Németország fegyveres összetűzés esetén tiszteletben fogja tartani ezekben az államoknak a semlegességét.

titkolni, de közülük egyik sem Henderson nagykövet.

Berlin, augusztus 29. Berliini illetékes körökből származó értesülés szerint a német kormány viszontválaszt még ma este külön repülőgépen vitték Londonba. Hír szerint Henderson Berlinben maradt, de egyik titkára este 8 óra tájban a tempelhofi repülőtérről elutazott.

Berlin, augusztus 29. A Frankfurter Zeitung keddi száma írja: — Bármit is visz magával Londonba Henderson, német felfedezést, indítványt, vagy követelést, minél inkább kiszélesítik a problémakört, annál gondosabbnak kell az angol tanulmányozásnak lennie. Mi mindenesetre csak azt az egyet szögezhetjük le — írja a lap — ha Angliának és Franciaországnak Lengyelországgal megkötött szerződése azt jelentené, hogy az angol kormánynak, amely a nyugati hatalmak szószólójának szerepét vállalta el, nincs módjában a lengyelektől a német jogigényt megfelelően kielégítő megoldást kérni, akkor céltalan minden további beszéd.

teljesen kizsákkolta a kommunista veszélyt Magyarországon. A lap azt írja, hogy Magyarország ösztöne németbarátság mellett Lengyelországgal a legszívesebben jó viszonyban van. A román-magyar viszony alakulását is

ismerteti a lap és érthetőnek tartja, hogy a magyar kormány visszautastotta a román ajánlatot megnevezésmegtagadással szerződés kötésére.

A Times is hosszú cikket ír Magyarországról. Ebben közli, hogy a magyarok hivatalosan még nem nyilvánították ki semlegességüket, de kétségtelen, hogy egy esetleg kirobbanó konfliktustól távol akarnak maradni.
Egyébként az angol sajtó hangja ma is igen határozott és minden egyoldalú egyezmény ellen foglalkozik állást a lapok. Emellett azt írják, hogy az ajtó még mindig nyitva áll, bár szerintük valójában úgy áll a helyzet, hogy egy hárszálon múlik: háború lesz-e, vagy béke.

Angol megítélés szerint egy esetleges háborúban a következő hatalmak állnak egymással szemben: az egyik oldalon áll Anglia, Franciaország, Lengyelország, Törökország és Románia. Semleges maradna Japán, Spanyolország és az Egyesült Államok.

London, augusztus 29. A Times kiemeli, hogy a magyar sajtó egyrésze erősen támadja a magyar nyilatkozatokat a vasárnapi tüntetés miatt. A lapok hangsúlyozzák, hogy

a tüntetés nagyon ggyerekes volt és nemcsak Magyarországot akarta nevétségessé tenni a külföld előtt, hanem zavarba hozta a budapesti német és olasz követeket is

azzal a látszatalkéssel, hogy csak a magyar nyilatkozat viseltetnek rokonszenvvel Németország és Olaszország irányában.

A Daily Mail foglalkozik a magyarromán támadást kizáró szerződésnek magyar részről történt visszautastításával és közli, hogy Magyarországnak kisebb-szerű szerződés megkötését ajánlotta Romániának. A lap szerint az Erdélyben élő magyarok azt állítják, hogy tudomásuk van arról, hogy

a román kormány az erdélyi városok lakosságát Belső-Romániába akarja szállítani.

A lap szintén beszámol a magyar legfőbb nemzetvédelmi tanács üléséről is és hangsúlyozza, hogy

Háborúra készül az olasz főváros

Párizs, augusztus 29. Mint az Havas-iroda Vatikánvárosból jelent, ott

légvédelmi intézkedéseket léptettek életbe. A rendes villamoslámpák helyébe kék lámpákat szereltek.

Róma, augusztus 29. A feszült várakozás Rómában tart — állapítják meg ma este az olasz lapok és ezt a benyomást megerősíti Chamberlain miniszterelnök ma délutáni beszéde is. A benzintartalék növelése érdekében

a magángépkocsik szeptember 3-án leállnak, egy másik rendelet szerint a szerdai naptól kezdve nyilvános étteremben csak egy tál húst, vagy hal-ételt lehet felszolgálni.

A Lavoro Fascista szerint az olasz közvélemény nyugodt magatartása

korántsem jelenti azt, hogy Olaszország nincs tisztában a lehető veszélyekkel.

Mint hogy ilyen veszélyek bekövetkezhetnek, mindazok, akiknek nem kell a városban

Bevonult az egy tál étel Olaszországba

Róma, augusztus 29. Szerdától kezdődően valamennyi olasz étteremben csak egy tál húst vagy halat lehet kiszolgálni.
Vasárnap éjjeltől szünetel a ma-

Budapesten bizonyosra veszik, hogy Magyarországot független maradáhat elhatározásaiban.

A News Chronicle bukaresti jelentése szerint a magyar-román viszonyban javulás jelei mutatkoznak. Hírek vannak arról, hogy Románia biztosítékot kapott Berlinből, hogy

Németország tiszteletben tartja Románia semlegességét, amelynek fejében a rendes áruforgalom fenntartását reméli.

A jugoszláv-román határt hétfőn lezárták.

London, augusztus 29. Londoni politikai körök ma este Chamberlain beszéde nyomán kevésbé sötétlen látnak, mert azt állapítják meg, hogy a beszéd nyitva hagyja az ajtót a nemzetközi viszály békés rendezésére.

London, augusztus 29. A legutóbbi napvilágot látott légvédelmi rendeletek szerint London város kerületi hatóságainak hivatalában jegyzéket és távbeszélő hívószámait. A kocsiszínek mindegyikében megfelelő számú sebességszabályító gépkocsit tartanak készenlétben.

Egy másik rendelet kioktatja a londoni kereskedelmi és iparvállalatok vezetőit arról, hogy miképpen léphetnek közvetlen távbeszélő összeköttetésbe az illető légtalmi körzetekben megszervezett légvédelmi parancsnoksággal.

Egy további rendelet kimondja, hogy a tüzoltóság és a rendőrség segítségét az eddigi módzatok mellett (a legközelebbi tüzoltó-szekerény, szükség-távbeszélő-állomás, vagy rendőrszoba útján) kell igénybe venni.

London, augusztus 29. A tenger-nagyi hivatal kedden elrendelte a hajók lámpáinak kioltását és a rádióállomások leadásának korlátozását. Londonban folytatják a gyermekek elszállítását.

maradniok, jobban teszik, ha családjukkal együtt vidékre költöznek.

A sajtó szerint a kormány a legnagyobb sülyt helyezte arra, hogy Olaszország lakossága megőrizze nyugalmát, hidegvérét és hogy a lakosságot ne izgassák rémhírekkel.

Róma, augusztus 29. Hivatalos közleményt adtak ki, amely mindazokat — főleg aggyastyánokat, nőket és gyermekeket —, akik nagy városi központokban laknak, felszólítja, hogy a lehetőség szerint kisebb helyekre költözzenek és használják ki azt, hogy ezidőszere a közlekedési eszközök rendelkezésére állanak.

Róma, augusztus 29. Csütörtöktől, augusztus 31-től kezdődően a napilapok legfeljebb tíz oldalon jelenhetnek meg.

Róma, augusztus 29. Hivatalos jelentés adta tudtul, hogy Sir Percy Lorraine angol nagykövet, aki — mint ismeretes — szombaton már megbeszélést folytatott a külügyminiszterrel, hétfőn újabb tanácskozást folytatott Ciancgróffal.

gángépkocsik forgalma. A katonai hatóságok kibételezen megengedhetik a gépkocsik használatát azoknak, akik igazolják, hogy a magánéletben katonai célokból van szükségük kocsijukra.

A belga királyt békeközvetítésre kérte fel a Duce?

Brüsszel, augusztus 29. Brüsszel váratlanul a nemzetközi érdeklődés középpontjába került. A belga sajtó komolyan állítja azt a hírt, hogy

Mussolini a belga királyt békeközvetítésre kérte fel.

Erre vall a lapok szerint az a tény is, hogy

Pierlot miniszterelnök a hétfő esti minisztertanács után éjjel fogadta az angol, francia, német, olasz és lengyel nagykövetet.

A tárgyalásokról közleményt nem adtak ki.

A háborús előkészületek azonban Belgiumban sem szünetelnek. A helyőrségeket megerősítik, az olajos magvak és gyümölcsök, kakaóbab, kakaóvaj, jufafonalak, ruhahulladékok, kerékpár-, mo-

torkerékpár- és kocsirészek, juttatás, akkumulátorok és alkatrészek, gumiabroncsok, bőrárak, rézszulfát, gyersgumi és hasonló árak kivételét engedélyhez kötötték.

Brüsszel, augusztus 29. Pierlot belga miniszterelnök kedden megerősítette, hogy III. Lipót belga király és Vilma holland királynő közvetítőként felajánlotta jószolgálatát Németország, Olaszország, Franciaország, Anglia és Lengyelország kormányainak.

Páris, augusztus 29. A francia kormány éppúgy, mint az angol kormány kedden délután kedvező választ adott a belga kormány arra az ajánlatára, hogy a jelenlegi válság békés megoldására felajánlja jószolgálatát. A holland kormány hasonló értelmű közlése még nem érkezett meg Párisba.

Az angol király távirata Moszcickyhez

Varsó, augusztus 29. VI. György király a következő táviratot intézte Moszcicky köztársasági elnökhöz:

— Öszinte örömmel mondom köszönetet azért a táviratért, amelyet Ön szíves volt hozzám intézni az országaink között megkötött szer-

ződés aláírása alkalmából. Osztom azt a meggyőződés, hogy ez a szerződés, amely most már formailag is megerősíti az országaink között vállalt kötelezettségeket, a világbéke és igazság ügyét szolgálja majd, amelyhez népeink oly szilárdul ragaszkodnak.

A három lengyel arcvonat

Berlin, augusztus 29. A lapok közlik a Danziger Vorposten legújabb jelentéseit a lengyel csapatösszevonásokról. Eszerint a lengyelek az utóbbi napokban még jobban fokozták a csapatösszevonási tevékenységüket. A Danziger Vorposten szerint legfeltűnőbbek a

korridorban végzett csapatösszevonások.

Általában a lengyel csapatfelvonulások azt mutatják, hogy három arcvonalat igyekeznek a lengyelek kialakítani, a korridor körül végrehajtott csapatösszevonásokon kívül. A három főarcvonat a birodalom és Keletporoszország ellen irányul. Az első arcvonat Konitz és Nakel közt képződik, tehát a volt Nyugat-Poroszország vidékétől egészen Netze városáig, a pomerániai határig. Itt feltűnően sűrű csapatösszevonások történtek.

Ügylátszik tehát — írja a lap, — hogy Keletporoszország ellen a lengyel felvonulási terv támadást készít elő a Marienwerde—Riesenburg — Deutsch—Erlau-vonalon.

Különösebb jelentősége van annak az arcvonatnak is, amelyet lengyel részről Kelet-Felsősziléziából kiinduló támadásra alakítottak. A harmadik felvonulási arcvonat minden bizonnyal azzal a céllal alakult ki, hogy a lengyel csapatok betörjenek a német ipari vidékre. A Danziger Vorposten cikkét a következő szavakkal fejezi be: »A lengyel felvonulási terv legnagyobb gyengesége, hogy a lengyel hadműveleteknél számolni kell a hatalmas kiterjedésű lengyel keleti határral, amely csaknem teljes egészében szinte védtelenül áll.«

Varsó, augusztus 29. A külföldi hajók elhagyták Danzigot, Gdyniából eltávoztak az olasz és a német hajók, Varsó és Berlin között a légiforgalmat felfüggesztették, ezzel szemben Kopenhága és Gdynia között a repülőjáratokat megkettőzték.

Danzigban a lengyel zloty kizárták a forgalomból és megtiltották, hogy Danzigból Lengyelországba zloty vihessenek.

Caunas, augusztus 29. Litvánia és Lengyelország között megszakadt a távbeszélő összeköttetés.

Hitler, Ribbentrop és Attolico tanácskozásai

Berlin, augusztus 29. Attolico berlini olasz nagykövet kedden délután ismét hosszasan tanácskozott Ribbentrop külügyminiszterrel.

Berlin, augusztus 29. Hitler

A Balkán-szövetség semleges marad

Német lapértésülések szerint Bukarest, Belgrad, Athen és Ankara között az utóbbi két napon sorsdöntő tárgyalások folytak le, melyeknek eredményeképpen

a Balkán-szövetség kimondotta, hogy az esetleges európai viszály esetén szigorúan semleges marad. Románia nem akarta először a semlegességet vállalni, azonban Jugoszlávia

hivatalnokok kedden átkutatták a Norddeutscher Lloyd német óceánjáró társaság Bremen nevű hajóját, valamint a Normandie francia gőzöst.

vezér és kancellár és Attolico olasz nagykövet megbeszélése, amelyen Ribbentrop külügyminiszter is jelen volt, 15 percig tartott és 8.05 órakor ért véget.

kijelentette, hogy feltétlen ragaszkodik a semlegességhez

és ez bírt jobb belátásra. Román politikai körök hangszólyozzák, hogy

a semlegesség szigorú megtartása érdekében Románia pontosan teljesíteni fogja Németországgal szemben fennálló szerződéses kötelezettségeit.

Spanyolország is semleges akar maradni

London, augusztus 29. Az angol lapok értesülése szerint Franco szeptemberi római látogatása elmarad.

Burgos, augusztus 29. Hivatalos körökben nagy figyelemmel kísérik a nemzetközi helyzet fejlődését, Franco nem hagyta el székhelyét és Beigbeder ezredes is egész nap a Cordon Galotában tartózkodott. A külügyminiszter egymás után fogadta Viola di Campalto gróf olasz nagykövetet, aki Gambara tábornok távollétében az ügyeket intézi és von Storer német nagykövetet.

A német nagykövettel folytatott megbeszélés több mint egy óra hosszat tartott.

Hivatalos körökben a legnagyobb tartózkodást tanúsítják a megbeszélések tárgyában.

Ugyancsak semmi hír sem szivárogt ki Franco tábornoknak és öccsének, Nicolas Francónak a liszaboni spanyol nagykövetség lefolytatott tanácskozásáról. Csak annyit jelentettek ki, hogy Spanyolország az európai fegyveres összetűzésben semleges marad mindaddig, míg érdekeit és nemzeti becsületét nem veszélyeztetik.

Svájc óvintézkedései

Bern, augusztus 29. A határfedező csapatok kedden reggel öt órakor kezdtek meg állomásaik elfoglalását.

A mozgósított csapatok létszáma 80—100.000 fő.

Hétfőn rendelet jelent meg, melynek értelmében a fogyasztás végleges megszervezéséig átmenetileg megtiltják bizonyos élelmiszerek, így a cukor, hűvelyek stb. vásárlását. A rendelet azonnal életbelép.

Bern, augusztus 29. A vasútak, a posta, a táviró, távbeszélő és kórházak mátlól kezdve katonai bírások alá tartoznak.

Bern, augusztus 29. A határőrcsapatok felvonulása nyugodtan és higgadtan zajlott le. A délelőtti folyamán feleltek a csapatokat, aztán megszállták a határt. Ezzel kapcsolatban a szövetségi tanács megtiltotta a repülőgépközlekedést.

Végül a lakosságot felszólították, hogy lehetőség szerint csökkentse a telefonbeszélgetéseket.

A FRANCIA INTÉZKEDÉSEK

Párizs, augusztus 29. A hivatalos lap közli a nemzetvédelmi és a hadügyminiszter rendeletét, amely háború esetére szabályozza a táviró, távbeszélő s rádió útján továbbított hírszolgálatot és a kereskedelmi minisztérium rende-

tét az árak kivételének szabályozásáról.

Páris, augusztus 29. A párisi iskolásgyermekek elszállítása szerdán megkezdődik.

Páris, augusztus 29. Hír szerint a kormány feloszlatta a kommunista pártot.

HOLLANDIÁBAN TILOS AZ ÉLELMISZERHALMOZÁS

Amsterdam, aug. 29. Hollandiában hétfőn törvényben tiltották meg az élelmiszerek felhalmozását. Ezt a törvényt már júniusban meghozták, de csak most lépett életbe. A törvény ellen vétőket súlyos pénzbüntetéssel, sőt elzárással is büntethetik.

Amsterdam, augusztus 29. Bernáth herceget a holland királynő szárnysegédjévé nevezték ki.

Időjóslás

Gyenge szél, változó felhőzet, néhány helyen, inkább a Dunántúlon záporosó, zivatar. A hőmérséklet alig változik.

Ünnep Mohácson

Mohács, augusztus 29. Mohács város képviselőtestülete kedden délelőtti ünnepi közgyűlés keretében leplezte le a Kormányzó arcképét és fogadta testvérközségül Alsó- és Felsőveresmart magyar-orosz községeket.

A Himnusz után vitéz Szőnyi Alajos polgármester nyitotta meg a közgyűlést, majd Jaross Andor miniszter mondott ünnepi beszédet.

— Testvérek! — mondotta. — Amikor a Kormányzó arcképéről lehull a lepel, nézzetek rá és merítsetek erőt a kemény katonavonásokból, az államférfiúi bölcsességet kigugró arcvonásokból a magyar jövő számára.

Hungária filmszínház

MA UTOLJÁRA

a

Samurai

lánya

a nagyhatású japán filmek.

Előadások: d. u. 5, 7, 9-kor!

Holnap: HÁROM KIS ANGYAL!

GYÁSZROVAT

Dr Zoltai Lajos nyug. múzeumi igazgató 79 éves korában elhunyt. Temetése csütörtökön délután 5 órakor lesz a Köztemető díszravatalozó terméből a református egyház szertartása szerint. Lakás: Bundi uca 15.

Gebauer cég rendezi.
Molnár János nyug. MÁV főkapitány 81 éves korában elhunyt. Temetése csütörtökön délután 3 órakor lesz a Köztemető II-A. számú ravatalozó terméből a róm. kat. egyház szertartása szerint. Lakás: Hid u. 6. szám.

Gebauer cég rendezi.
Farkas Katica 9 hetes korában elhunyt. Temetése szerdán délután 4 órakor lesz a Köztemetőben. Lakás: Dévai u. 27.

Gebauer cég rendezi.

Anyakönyvi hírek

SZÜLETÉSEK: Holbé Sándor fm., Hajdúsámon, fiú Sándor. Ornstein László villanyzerelő segéd, Pesti u. 37. fiú György Péter. Baranyi Péter kocsis, Ebess 5., fiú Péter. Kovács Imre napsz. Diószegi kövesút, leány Lujza. Koncz Dániel nyug. csendőrtiszthelyettes, Budai Ezsaiás u. 32., fiú István Dániel. Róth Gábor napsz., Józsa, leány Ilona. Veszprémi Károly műkereszt, Faiskola u. 4., leány Eszter. Gilyányi István fm. Tornyos tanya, leány Margit. Plébán György napsz., Dombos tanya 45., fiú István és ikertestvére Mihály. Vitéz Molnár Sándor tiszthelyettes, Beresényi u. 56., fiú Lajos Béla. Szakál László szobafestő s., Sámsoni út 29., leány Ilona. Dr Murányi Ernő MÁV fogalmazó, Teleki u. 79., fiú Ernő. Csendom László péküzleti szolgálatos, Vendég u. 78., fiú János. Szilágyi Antal béres, Elep 35., fiú István. Medvics Gyula gazdálkodó, Fancsika 40., fiú Gyula. Balogh János napsz., Honvéd u. 9., fiú Barnabás. Czibere János fm., Szikgyakor, fiú István Gábor. Csöke József fm., Macs 71-73. leány Ilona. Kárai Lajos napsz., Püspökladány, leány Margit. Feldmann Jakab szabómester, Csokonai u. 48., leány Mária. Harangi Sándor faipari munkás, Dömsödi u. 25., fiú Sándor. Gábor Gusztáv MÁV főtiszt, Péterfia u. 26., fiú György Gábor. Bánfalvi József MÁV s. tiszt, Mezőpéterd, leány Gabriella.

ELJEGYZÉSEK: Kecán György segédapó, Augusztia Szanatórium — Bodnár Mária, Nagyszalonta uca 11. Ókrös, Sándor gépkocsivezető, Kossuth u. 66.—Fülöp Erzsébet, Bellelő 48. Kics Péter Mihály kereskedő s., Kerítés u. 1.—Holes Erzsébet, Nyil u. 63. Szilágyi István sütő s., Árpád tér 38. — Nagy Mária, Burgondia u. 1. Tobák Sándor aszfaltozó, Budapest—Czakó Erzsébet, Kishegyesi u. 30. Dolmányos József fm., Gyöngyvirág u. 20.—Gyarmati Piroška, Szepesi u. 98.

HÁZASSÁGOK: Szakál József főpincér, Wesselényi u. 81.—Varga Mária, Petőfi tér 10. Wichter József sütő s., Simonffy u. 35.—Klein Ilona, Hajdúszovát. Dr Gács Jenő orvos, Csapó u. 31.—Grünberger Borhála, Csapó u. 56. Tóth Vida Gábor napsz., Józsa, Nyugati u. 24.—Urbán Mária Jozefin, Csapó u. 19. Basch Samu talmudista, Miskolc—Schvartz Róza, József kir. hg. u. 75. Bacsó József cserépkályha munkás —Kévis Erzsébet, Rákóczi u. 6. Balogh Sándor fodrászmester—B. Kiss Sára, Komlóssy út 44. Aknai Sándor áll. rendőr, tisztvis. Csillag u. 54.—Viktor Julianna Bethlen u. 69. Buchberger Pál Géza mérnök, Losonc—Ludmánya Anna, Déli sor 1-d. Bangó János vásári kereskedő, Nyugati u. 1.—Simon Mária, Homok u. 116.

HALOTTAK: Özv. Oláh Zsigmondné Kónya Eszter r. kath. 75 éves, Virág

u. 16. Rác Gábor ref. 15 hónapos, Pesti u. 4. Szoboszlai János ref. 1 hónapos, Bellelő 132. Bisothka Istváné Szutor Izabella ref. 43 éves, Simonffy út 25. Erkel Gyula r. kath. 15 hó-

napos, Csökmő, Kálmán István ref. 1 éves, Halasi u. 28. Nagy István ref. 1 éves, Pesti u. 4. Szűcs István nyug. MÁV s. tiszt. ref. 83 éves, Teleki uca 82. sz.

Vendt dr és Jeney dr debreceni egyetemi tanárok az amerikai biológus világkongresszuson

Kalandos út után érkezett Amerikába a két professzor

Mint ismeretes Amerikában szeptember 1-én kezdődik a világ biológusainak nagyszabású kongresszusa. Erre a kongresszusra a világ összes egyetemének biológusait meghívták. Így meghívták a debreceni egyetem két nagyszerű professzorát, dr Vendt István egyetemi nyilvános rendes tanárt, a biológiai intézet igazgatóját és dr Jeney Ferenc egyetemi nyilvános rendes tanárt, a Közegésztani intézet igazgatóját is. A kongresszuson a két debreceni orvosprofesszor előadást fog tartani. — Mindketten augusztus közepén indultak el amerikai útjukra és jegyük a néhány nappal ezelőtt elindult Normand névű óceánjáróra szőtt, mely menetrend-

szzerű pontossággal indult el Cherburból. Útközben aztán az európai feszült helyzet miatt a hajó éjjel kioltott lámpákkal haladt és valószínűleg bujkálnia kellett az óceánon manőverező és különféle zászlók alatt haladó hadihajók között. A két professzor családja természetesen a nemzetközi helyzet súlyosságára tekintettel aggódva várta a professzorok értesítéseit, de mindegyikük tőlük értesítés nem érkezett. — Most a hajótársaság értesítette a két professzor családját, mely szerint már a Normandie befutott az amerikai kikötőbe. Jelenleg dr Jeney és dr Vendt debreceni professzorokkal.

Éles szlovák támadás Magyarország ellen, megfelelő válasszal

Szlovákia területéről váratlan intézkedéssel kiltították az összes magyar, lengyel lapokat és a protektorátusban megjelenő cseh újságokat.

A kiltitással kapcsolatban Mach Sanyó nyilatkozatot tett, melyben a magyar lapok kiltitását azzal indokolta meg, hogy háborús pszichizist teremtenek, nem eléggé világosan nyilatkoznak meg Németország mellett és Magyarországon újra üldözik a szlovákokat.

Mach Sanyó kijelentette azt is, hogy nem felelnek meg magyarországi testvéreikről és nem fejezték ki a szlovákok a magyarokkal szemben. — Fejkészülten állunk öröhhelyünkön és velünk van Európa legnagyobb ereje

— fejezte be nyilatkozatát a propagandaminiszter.

Erre a nyilatkozatra válaszolt Esterházy János a pozsonyi Új Hírekben. A nyilatkozatban hangoztatta, hogy a szlovákiai magyarság a legnagyobb tapintattal viselkedik ezekben a nehéz időkben és nem hozakodik elő saját kérdéseivel.

A magyar sajtó valóságának nem megfelelő híreket nem közölt a szlovák államról. Híába akar a magyar és német politika közé éket verni a szlovák propaganda, mert Magyarország már akkor megkötötte a baráti szerződést Németországgal, amikor mások még a nevét sem merték ki- ejteni.

Illetékes tényezők Magyarországon számtalanszor nyilatkoztak állásfoglalásukról és ez mindig egyértelmű volt a tengelyhez való hűséggel.

Tiso szózata a német megszállásról

Prága, augusztus 29. A Der Neue Tag szerint Tiso szlovák miniszterelnök kormánya nevében szótartott intézett Szlovákia lakosságához, amelyben bejelenti, hogy

a szlovák állam függetlenségének és területi épségének védelmére a lengyel fenyegetéssel szemben a szlovák köztársaság és a Német-birodalom között védszerződés

alapján német csapatokat helyezzenek el a szlovák állam területén, hogy szükség esetén a szlovák hadsereggel vállelve távolítsák el az ellenséget az állam határaitól.

Tiso felszólítja a lakosságot, hogy a német csapatokat barátként üdvözölje és mindenképpen legyen szolgálatukra.

Telihold fényénél bombázták a japánok Csangkajsek főhadiszállását

Csungking, aug. 29. Csangkajsek tábornagy jelenlegi főhadiszállását s a kínai központi kormány székhelyét, Csungkingot a kedre virradó éjszaka telihold fényénél japán légitörzsek háromfelében is bombázták. Kilenc óra 15 perctől kezdődően 10 óra 30 percig egymásután háromszor jelent meg 1—1 kilenc japán repülőgépből álló bombavetőraj. Főleg az elővárosokat bombázták. A bombázás által okozott

károkról még nincsenek jelentések. Kínai üldöző repülőgépek azonnal felszálltak, hogy elűzzék a támadó gépeket. A kínai légharítás jól működött.

METEOR MOZI MŰSORA

Szerdán: 5—7—9 órák: »KIRÁLYNŐ ÁLMA« Péntektől: »SZEGÉNY GAZDAGOK«

Uj és használt tankönyveit Grünmann Sándor antikváriumából szerezze be Piac u. 53.

Miniszteri értekezlet a fővárosban

Budapest, augusztus 29. Ma délután 5 órakor a magyar kormány valamennyi tagjának részvételével miniszteri értekezlet volt. Az értekezleten a költségvetés első tárgyalását készítették elő, természetesen másfél évi költségvetést, miután a júliustól júniusig tartó költségvetési év helyett a naplári évre vonatkozó költségvetésre térünk át. A költségvetést a pénzügyminiszter előreláthatóan szeptember legutolsó vagy október első napjaiban terjeszti be. Ezt megelőzően a szeptember 14-én összeülő képviselőházban a földművelésügyi miniszter a mezőgazdasági munkavállalók özvegyeinek biztosításáról szóló törvényjavaslatot és a földhírtokpolitikai törvényjavaslatot terjeszti be.

Az osztálysorsjáték húzása

10.000 pengőt nyert:	59309
3000 pengőt nyert:	47972
2000 pengőt nyertek:	44 14561 9168
1000 pengőt nyertek:	554 14726
47907 54388 69118 73124 86012	
800 pengőt nyertek:	9438 22068
32003 34156 70013 73944 87535	
600 pengőt nyertek:	9396 13641
17182 21904 26685 39072 40973 41267	
49687 54054 57585 63069 75806 81268	
500 pengőt nyertek:	526 1778 5312
8116 16022 16834 18856 19118 20773	
25025 25050 27930 29643 31927 34402	
40080 49595 53356 60196 68419 72903	
74483 86969	
300 pengőt nyertek:	1260 1497 3471
4374 10357 10607 11382 12397 43195	
13362 14339 15766 18847 20497 20814	
24385 26005 28207 28945 31549 34980	
36068 38729 38976 69313 43393 46300	
47960 48388 51605 51826 53050 54269	
54900 55007 55016 56180 58176 5850	
58840 59019 59019 59585 60091 60393	
61494 61978 68585 69301 71423 71878	
72699 73084 74110 75192 75793 76232	
77800 79368 79596 83686 85756 86268	
87349	

Hírek a gazdáknak

Némileg megszilárdultak utóbbi napokban az amerikai piacok. Liverpoolban viszont lanyhább volt az irányzat. Ez, persze, időleges ázárkönetét jelent csak, mert hiszen az irányzat világszerte mutatózó termésfelesleg és az átmenő készletek nagysága miatt változatlanul lanyha. Ebben a vonatkozásban tehát nem is várható a közeljövőben változás.

A kivitel munkája erős ütemben folyik. Olaszországba, Németországba és Svájcba egyaránt szállítjuk a búzát.

A takarmánypiac szilárd, sörárpa iránt is mutatkozik kereslet. Ugy velük a szakemberek, hogy czen a piacon tartós lesz a szilárdság.

1939
alt Zoltai
ebrecen tu
iban, szinje éle
Nagy,
recen tu
Meghalt
végén Z
múzeum.
Tisza Ist
létbeli de
Zoltai
te el a hi
a hírlap
tudomány
kutató tu
recen m
nek és u
és puszt
ha. E la
évtizede
dolgozato
delmes n
megoszia
velődés
zött és a
egy külf
bizonyos
meg ali
nagy szá
1. Öste
2. Deb
3. A H
4. Deb
XVII
5. Deb
6. Deb
7. Bart
8. Dom
Egy
Zoltai
lelet, s K
receni K
nyait Pa
váfast vá
lett a V
által sze
nek, kés
gedevlét
1905-be
zött a V
dekul kap
volt a he
rosi taná
óri állás
meg, aki
asatásiv
helyi jell
hogy ez
tárak Örs
re dícsér
részesít
A Tisz
ság mind
tagjává v
István T
Az idő
tegesked
örizte r
radhatall
rajongva
uenci lak
gató, aki
amikor m
hent. Ne
rosszéké
bámulato
Ny
84 D3 A3
ör
eket
olgozza
boratirium
40. szám.
alota.
Budape
előtt a f
talára s
hírlapra
főhadisz
hogy né

Meghalt Zoltai Lajos, Debrecen tudósa

79 éves korában, szinte élete utolsó napjáig
Debrecen történelméről búvárkodott

Nagy, igen nagy veszteség érte Debrecen tudományos és irodalmi életét. Meghalt ma délben 79-ik évének a legvégén Zoltai Lajos, a városi Dérimúzeum nyugalmazott igazgatója, a Tisza István Tudományegyetem tiszteletbeli doktora.

Zoltai Lajost a papi pályától térítette el a hírlapírás szerelme, majd pedig a hírlapírás és főszerkesztése vele a tudományos búvárkodás szenvedélye. Kutató tudós lett, aki belemélyedett Debrecen multjában és jelenében, földjének és népének, városi polgárságának és pusztai lakóinak a tanulmányozásába. E tanulmányozásból immár négy évtizeden át a legkülönbözőbb tárgyú dolgozatok, kisebb értékek és terjedelmes művek keletkeztek, amelyek megoszlanak a föld- és néprajz, a művelődés- és gazdaságtörténet ágai között és amelyekből összeállítható volna egy külön Debreceni Lexikon. Ennek bizonyosságát csak néhányat említünk meg alig felsorolható dolgozatainak nagy számából. Ilyenek:

1. Óstelepek Debrecen környékén.
2. Debrecen a török uralom végén.
3. A Hortobágy-puszták leírása.
4. Debrecen ipara és kereskedelme a XVII. század elejéig.
5. Debrecen vizei.
6. Debreceni halmok, hegyek.
7. Barta Boldizsár, debreceni főbíró.
8. Domokos Márton főbíró és kora.

Egy debreceni tudós dicsőséges pályafutása

Zoltai Lajos 1861-ben Földesen született, s Hajdúnánáson, valamint a debreceni Kollégiumban végezte tanulmányait. Papnak készült, de végül más hivatást választott magának: munkatársra lett a Vértesi Arnold és Vértesi Gyula által szerkesztett Debreceni Ellenőrnek, később pedig, 1890-ben városi segédlevéltárnok lett Debrecenben.

1905-ben nyílt meg szűk keretek között a Városi Múzeum, amelynek ajánlata kapott alapvető anyagában kevés volt a helyi vonatkozású emlékek. A városi tanács mellé szervezett múzeum-őri állásra Zoltai Lajost választották meg, aki tervszerű néprajzi gyűjtésével, ásatásaival lassanként olyan gazdag helyi jellegű múzeumot fejlesztett ki, hogy ezért őt a múzeumok és könyvtárak Országos Felügyelősége évről-évre dicsőrethet, többször jutalomban is részesítette.

A Tisza István Tudományos Társaság mindjárt megalakulása után rendes tagjává választotta. A debreceni Tisza István Tudományegyetem pedig Deb-

9. Fáy János, a könyv- és műgyűjtő debreceni polgármester.

10. Vázlatok a debreceni régi polgár házatjáról, s. b., stb.

Zoltai Lajos nemcsak kutató és feldolgozó volt, hanem nagyszerűen értett a rendezéshez és szervezéshez.

A városi múzeum alapját — tudjuk — Löfkovits Artur vette meg gazdag pénz-, érem- és régiséggyűjteményének a felajánlásával. Ezt a már magában véve nagyon becses anyagot Zoltai Lajos rendezte először gondos szakértelemmel; majd mikor erre az alapra reáhalmozódott a Déri Frigyesnek kincsét érő gyűjteménye, mint ajándék, akkor is Zoltai Lajos végezte az első rendezés munkáját, úgyhogy az ő méltó utódainak, néhai dr. Ecsedi Istvánnak és a jelenlegi igazgatónak, dr. Sörgi Jánosnak csak az ő nyomdokain kellett haladniuk, hogy Debrecen városának Déri-múzeumát az ország egyik legszámottevőbb közművelődési intézményévé avassák.

Zoltai Lajos akár tudományos irodalmi munkásságával, akár a múzeum-rendezés és igazgatás terén olyan érdemeket szerzett magának, melyekkel örökre beírta nevét Debrecen városának mind általános, mind és különösen szellemi történetébe.

Debrecenben, 1939. aug. 29-én.

Kardos Albert.

sároltak, majd a közgyűléseket tartó vállalatoknál jelentkeztek és pár száz pengőért eladták a részvényeket, csak azért, hogy ne jelenjenek meg a közgyűlésen, ne

szólaljanak fel és ne rontsák a vállalatok üzletmenetét. A délutáni órákban döntenek, hogy az árhiplapírokat internálják-e vagy rendőri felügyelet alá kerülnek.

Szeptember 2-án nyílik meg a debreceni fotókiállítás

A Debreceni Fotóklub II. nemzetközi művészi fényképképzőiskolájára 50 százalékos utazási kedvezményt ad a MÁV. Az igazolványok augusztus 31-én nulla órától szeptember 18-án 24 óráig való utazásra jogosítanak. Az igazolványok máris megválthatók. Debrecenben Berzéki fotoszaküzletében kaphatók, tehát, aki ismerősének, rokonának váltani akar, itt kap-

hat igazolványt 1.50 pengős áron.

A fényképképzőiskola egyébként lázas tempóban épül, sokkal szebb anyag gyűlt össze, mint tavaly. Különösen aktfényképezésben egészen új felfogást mutatnak be a művészek, akik azonban egyéb ágakban is a világ legszebb képeit küldték el a kiállításra, mely szeptember 2-án nyílik meg.

5300 pengős költséggel tataroztatja a város a színházat

Villanyerőre rendezik be a forgószínpadot

Vida Szücs Imre műszaki tanácsos a napokban felülvizsgálta a Csokonai-színházat és megállapította, hogy több halasztást nem tűrő tatarozási munkát kell elvégeztetni a színi szezon megkezdése előtt. A műszaki tanácsos a keddi polgármesteri értekezleten javaslatot terjesztett elő, hogy a színi szezon megkezdése előtt létesítsenek a színesfényképezés előtt egy szélfogó előteret, erősítsék meg a vasfüggöny kötélpontját, tatarozzák az előcsarnokot, a forgószínpadot alakítsák át villanyerőre és az elavult villanyfelszerelést is cseréljék ki.

A forgószínpadot néhány éve építették át, de nem tudták használni, mert emberi erővel sok időt vett igénybe a színpad megfordítása. E nélkül pedig nem ér semmit sem a forgószínpad és csak az előadások közötti szünetek idejét hosszabbítja. A tatarozási és átalakítási munkálatokra mindössze 5300 pengő szükséges. A polgármesteri értekezlet a javaslatot tudomásul vette és elhatározta, hogy a szükséges tatarozási és átalakítási munkálatokat meg a színi szezon megkezdése előtt végrehajtsák, mivel erre a célra fedezet van.

A józsa férjgyilkosság megdöbbentő részletei

Részletesen beszámoltunk arról a brutális férjgyilkosságról, mely vasárnap Józsa községben történt. Zsögöd Jenő vizsgálóbíró vezetése alatt bizottság szállott ki Józsa városára a vizsgálat és a tragikus sorstű Német Sándor holttestének felboncolása miatt. A helyszíni vizsgálat Józsa városáig tartott.

Megállapították, hogy Német Sándorné ezelőtt 15 évvel, a nagy influenzajárvány idején homloküreggyulladását kapott és azóta

beszámíthatósága erősen csökkent.

A betegsége miatt mindenkibe belekötött. Férjével nap-nap után veszekedett. Vasárnap délután Német Sándor rádiót ment hallgatni. Ezt nagyon zokon vette Németné s mikor férje a felsőjózsa-i részen levő Rózsa-utcai lakásba hazakereszt, durván veszekedni kezdett urával.

Német Sándor hiába csitíttatta. Nem használt semmi. Németné hirtelen ásót kapott a kezébe és azzal férjére vágott. Az ütés a nyak ütérét vágta el és már ez életveszélyes sérülést okozott. Németné azonban még egyet sújtott az ásóval urára és ez

a rettentő ütés kettészelte Német Sándor koponyáját.

A boncjegyzőkönyv szerint negyven ütést mért az asszony haldokló férjére.

Közben megérkeztek a csendőrök, de a csendőrijáró felszólítására sem akarta letenni kezéből a véres ásót. Ekkor az egyik csendőr szuronyos puskáját ráfogta Német-

nére, akit így azután sikerült megfékezni.

A helyszíni szemle után Zsögöd Jenő vizsgálóbíró kérdéseire a legösszefüggéstelenebb válaszokat adta Német Sándorné. Majd a kihallgatás közben felkiáltott:

— Ne írjanak már annyit, hiszen annyit összeírtak, hogy a házam sem éri meg!

Ugyanis azt hitte Németné a vizsgálóbíróról, hogy végrehajtó.

A beszámíthatatlan asszony most a törvényszéki fogház betegszobájának lakója. Megfigyelése után valószínűleg Nagyállóba viszik, ahol az elmeorvosintézetben helyezik el.

— A szív és vérérendszert megbetegedéseinek kezelésénél, különösen előrehaladott korban lévő egyéneknek, a természetes »Ferenc József« keserűviz, reggel elgyomorrala felpohárral bevéve, csaknem nélkülözhetetlen házi szer, mert erőlködés nélküli könnyű, lágy széketétét biztosítja. Kérdezze meg orvosát!

V i g s z i n h á z

A romantikus szerelem
rágyogó filmje:

**Csodálatos
szerelem**

Fősz.: GUSTAV FRÖBLICH
— Jenny Jugo

Az utolsó napok

Az idős tudós egy év óta kezdett betegeskedni, de betegsége idején is megőrizte ragyogó, friss szellemét és fáradhatatlanul dolgozott. Hűség és rajongva szeretett feleségével élt Búdi utcai lakásában a tudós múzeumigazgató, aki még a legutóbbi napokban, amikor már közeledett a vég, sem pihent. Nem feküdt ágyba, hanem karosszékekben ülve fáradhatatlanul és bámulsó lelkierevével dolgozott. Zoltai

Nyaralásból hazahozott

**amatőr
felvételeket**

gondosan kidolgozza

Műszaki Fotolaboratórium

Ferenc József út 40. szám.

Hangya palota.

Lajos szervezte azonban nem tudott megbirkózni a betegséggel és a tudós debreceni múzeumigazgató kedden délután fél 1 órakor csendesen meghalt. Szívgyengesége és súlyos asztmája ölte meg. Elhunytát özvegyén kívül rokonai, barátai, tisztelői, tanítványai és ismerőseinek seregét, valamint a debreceni tudományos köröket döntötte mély gyászba.

Zoltai Lajost csütörtökön délután 5 órakor temetik a Kőzetemető díszrattalozójából a város által adományozott díszsírhelyre.

**Előállítottak
két áhirlapíró**

Budapest, aug. 29. Kedden délután a főkapitányság bünygyi osztályára megint előállítottak két áhirlapíró. Ezek szintén az utóbbi két-három év alatt abból éltek, hogy néhány darab részvényt vá-

hírek

A Tiszántúli Független Ujság politikai napilap. — Szerkesztősége és kiadóhivatala: Ferenc József út 49. sz. Telefon: 21-52.
Előfizetési ár: Egész évre 28.80, félévre 14.40, negyedévre 7.20, egy óra 2.40 pengő. Külföldre ennek a kétszerese. Egyes szám ára hétköznap 8 fillér, vasárnap 20 fillér.

Ügyeletes gyógyszerárak:
Naps, Piac u. 1. Telefon: 27-73.
Muraközy, Piac u. 72. Telefon: 13-30. — Aranyegyszarvú, Kossuth u. 8. Telefon: 24-96. — Arany János, Csapó u. 66. Telefon: 11-78. — Mátyás király, Nyilastelep, Vámospécsi út 16. Telefon: 13-83.

Egyelőre csökkentett terjedelemben jelenik meg a Tiszántúli Független Ujság. A közismert viszonyok miatt, a nyomdai személyzet létszámának csökkenése folytán, lapunk egyelőre hétköznap 8 oldal terjedelemben jelenik meg. Vasárnapi számunk egyelőre 20 oldalas, régi terjedelemben kerül az olvasó elé. A terjedelem csökkenéséért hirtelenséggel fokozott gondosságával és frissességével kárpótoljuk előfizetőinket és olvasóinkat.

Használt iskolai tankönyvek vétele, eladása, papírárúk

megbízható bevásárló helye:
Springer foto, papírkereskedés
Ferenc József út 33. szám. Telefon: 30-37.

Légoltalmi előadások 30-án és 31-én. A Légoltalmi Liga debreceni csoport Elnöksége 30-án és 31-én a város belterületén és a kerületekben ismeretterjesztő és tájékoztató előadásokat tart, ahol a lakosság kellő tájékozottságát szerezhet a légítamadások elleni védekezésről; éppen ezért, aki teheti, az előadásokon saját érdekében okvetlenül jelenjen meg. Az előadásokon feltétlenül vegyenek részt a ház (házeszop) légoltalmi őrség parancsnokai és helyettesei, az előadásokon saját érdekében okvetlenül jelenjen meg. Az előadásokon feltétlenül vegyenek részt a ház (házeszop) légoltalmi őrség parancsnokai és helyettesei, az előadásokon saját érdekében okvetlenül jelenjen meg. Az előadásokon feltétlenül vegyenek részt a ház (házeszop) légoltalmi őrség parancsnokai és helyettesei, az előadásokon saját érdekében okvetlenül jelenjen meg.

Csütörtökön nyílik meg a budapesti őszi lakberendezési vásár

Budapestről jelentik: A városi Iparosok és környékén emnyitásra teljesen készen áll az idei Lakberendezési és Háztartási Vásár, a kis- és kézműiparnak ez az egészen nagyarányú kiállítása. A vásár gazdag programján még az utolsó napokban is újabb simításokat végeztek. Így például a Vásár területén felállították a „Láthatatlan színpad”-ot, amelyen tárgyakat és embereket tesznek láthatatlanná és az új tárlalmányt a propaganda szolgálatába állítják. Újítás az is, hogy a főversenyek zsűrijét a közönség so-

raiból sorsolással választják ki és a húsz személyes zsűrit, a frissen készült ételek bankettjén látják vendégül.

Az Őszi Vásárt csütörtökön, augusztus 31-én nyitják meg ünnepélyes keretek között. A minden utazási és menetjegyirodában kapható félúti utazást biztosító igazolványokat szeptember 11-ig, a Vásár utolsó napjáig országsszerte árusítják. Az utazási kedvezményel szeptember 17-ig tartózkodhatnak a látogatók Budapesten.

— Augusztus 31-én egyházkerületi tanácsülés lesz. A tiszántúli református egyházkerület augusztus 31-én tanácsülést tart. A tanácsülésen igen fontos és sürgős természetű ügyeket tárgyalnak le.

x Beírás a zsidó gimnáziumban. A zsidó gimnáziumban szeptember 1-én és 3-án lehet beíratkozni a hitközségi tanásteremben, József kir. herceg uca 26. Szülőket, érdeklődőket ugyanitt fogad az igazgató.

— Furesa villámsapás Egerben. Egerből jelentik: Vasárnap este zivatart vonult át a városon. Hét óra tájban az égről vár északi, úgynevezett Sándor bástyájának egyetlen restaurált toronyát találta egy villámsapás. A földtől mintegy három-négy méter magasra emelkedő toronyban körülbelül másfél-két méter az eredeti rész, a talpazatnál megmaradt eredeti faragott köből készült lépcsőket a téglával meghosszabbított toronytorzsában vasbeton lépcsőkkel folytatták a figyelőpárkányig és a toronyt vasbetonlappal fedték be. A vasbetonpalaszélén állt egy vasrúd, idecsapott a villám, mely a felső téglafal egy részét ledöntötte és a torony alatt levő kerámiai műhely cseréptetőjére szórta. Itt a téglák több helyen beszakították a tetőt és két embert könnyebben megsebeztek. Innen a villám rendkívül érdekes módon vonult tovább: a vasbetonlépcsőbe beépített vasrudak vezették tovább oly módon, hogy körülbelül minden második lépcsőfok hajlatánál tenyérynny nyíltát vágott egészen a kölépcsőig, ahol azután a földbe hatolt.

— Ertesítés. A nyulasi áll. elemi iskolában a pótblásások és a VII. osztályos tanulók beírására szept. hó 1-én és 2-án délelőtt 8—12 óráig fog eszközöltetni.

— Elvetemült anya. Beregszászból írja tudósítónk: Rövid idővel ezélt a Széchenyi-utca egyik házában dolgozó emberek rongyokba burkolt csomagra bukkantak. Felbontották és megdöbbenve látták, hogy a csomagban egy csecsemő bomlásnak indult holtteste van. Az esetet azonnal jelentették a rendőrségnek, majd megtörtént a boncolás, amely megállapította, hogy a csecsemő élve született és megfojtották. A rendőrség megállapította, hogy Kobály Julianna cselemlány követte el a bűntettet. Kobály Juliát egyúttal már elítélték csecsemőgyilkosságért és most megölte második gyermekét is. Mint a vizsgálat kiderítette, Kobály Julia a gyilkosságot előző szolgálati helyén követte el és pedig úgy, hogy munkaadója semmit sem vett észre. Egy hajnalon megszülte gyermekét, nyomban megölte, becsomagolta és a szekrényébe elzárta. Hat héten át rejtgette a holttestet, majd amikor újabb szolgálati helyére ment, elvitte a Széchenyi-utca, ahol a félrehozott helyre bedobta. Az elvetemült leányt az ügyészségnek adták át.

— Dr László Erzsébet közép- és f. keresk. iskolákra képezített tanár német, francia és angol nyelvtanítását megkezdte, Vörösmarty uca. 14.

— Magyar orvostudósok a III. Nemzetközi Ideggyógyász Kongresszuson. A III. Nemzetközi Ideggyógyász Kongresszus a múlt héten, augusztus 20—25-ike között tartotta üléseit Kopenhágában a dán királyi védnöksége alatt. A magyar ideggyógyászok nagy számmal tartottak előadásokat. Az Amerikában hivatalos tanulmányúton időző Benedek László professzor vegetatív agyközpontokról szóló beszámolóját dr. Juba Adolf tanársegéd olvasta fel. Az örökletes idegbajok anatómiájáról Schaffner Károly professzor előadását távollétében Miskolczy Dezső szegedi professzor közvettette. Ezen kívül Miskolczy Dezső szegedi professzor, dr. Lehoczy Tibor magántanár, a Szent István-kórház ideggyógyász-főorvosa, továbbá a Benedek-klinika tagjai: dr. Horányi Béla adjunktus, egyetemi magántanár, dr. Angyal Lajos egyetemi magántanár, dr. Eszenyi Margit, továbbá dr. Juba Adolf egyetemi tanársegéd adtak elő. A szegedi klinikáról dr. Környey István egyetemi magántanár, Budapestről dr. Orbán Sándor és dr. Zádor Gyula főorvosok szerepeltek.

— A földművelésügyi miniszter megjutalmazott két debreceni gazdasági cselédet. A napokban érkezett le a földművelésügyi minisztérium döntése arról, hogy két debreceni gazdasági cselédet többévtizedes becsületes munkájának elismeréseképpen 80 pengő pénzjutalommal tüntette ki. A kitüntetett gazdasági cselédeknek, névszerint Fekete Sándornak és Doka Sándornak a mezőgazdasági kamara legközelebbi ülésén ünnepélyes keretek között adják át a pénzjutalmat és az elismerő okiratot.

— Feltűnő moszkvai hír Kun Béláról. A napokban járta be a világsajtót az a hír, hogy Kun Bélát, a magyarországi kommunizmus hírhedt vezérét állítólag agyonlőtték. Ezzel szemben a Kirchendienstnek egyik most érkezett moszkvai jelentése azt írja, hogy Kun Bélát, — akit a jelentés Magyarországra és Dél-Oroszországra hűhörtáncnak nevez, — kizárták a harcok istentelenek szövetségéből és megfosztották a tisztelgőbeli istentelen: címétől is. Kun Béla húsz év óta, tehát mióta Magyarországról elmenekült, aktív résztvevője volt az ateista mozgalomnak és jelentős szerepet töltött be a szabadgondolkodó internacionálénál is. Mindenesetre figyelemreméltó, hogy Kun Bélát „hazazárulás” és „hűtlenség” címen zárták ki az ateista szövetségből. Valószínű tehát, hogy ha még nem is végezték ki a fenti vádak alapján, csak ez a sors várhat rá.

Rádióműsor

AUGUSZTUS 30.

BUDAPEST I. 6.45: Torna. Hírek. Közlemények. Hanglemek. Etrend. — 10: Hírek. — 10.20: „Amikor Erdélyben kimondták az uniót.” Irta Szentgyörgyi Elvira. (Felolvasás.) — 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. — 12: Déli harangszó. Himnusz. Időjárás-jelentés. — 12.10: Hanglemek. Közben 12.40: Hírek. — 13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. — 13.30: Farkas Sándor és cigányzenekara. — 14.30: Hírek. — 14.45: A rádió műsorának ismertetése. — 15: Arfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerek. — 16.15: A rádió diáktérlőrája: „Mr. Reyke, a tudós rovarkutató.” Irta Molnár Gábor. (Felolvasás.) — 16.45: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállás-jelentés. — 17: Közvetítés a margitszigeti Tejesarnokból. A 15. h. gy. ezred zenekara. 17.50: Magyar-rosz népdalok. — 18.20: Rajkó-zenekar. — 19.15: Hírek. 19.25: Valentine Rives zongorázik. — 19.50: „Nagy-Magyarország egy magyar író emlékeiben.” Kállay Miklós előadása. — 20.20: Páló Imre, az Operaház tagja énekel, zongorakísérettel. — 20.50: „A leventeközpont tanfolyam záróünnepélye.” Közvetítés Tápósülyről. Beszélő Legényei József dr. (1939 július 27-i adásunk megismétlése. Hankfelvelet.) — 21.40: Hírek, időjárásjelentés, hírek szlovák és magyar-rosz nyelven. — 22: Lovási Ferenc cigányzenekara. — 23: A rádió szalonzenekara. — 0.05: Hírek.

BUDAPEST II. 17.45: A Magyarországi Munkásdajlegyletek Szövetsége képviseletében a Soroksári Vasas Dalkör műsora. Vezényel Weninger Károly. — 19.30: „A római világhírlátás.” Hoór-Tempis István előadása. — 20.20: Hanglemek. — 21.35: Időjárás-jelentés.

Kilenc ember palacsinta mérgezést kapott

Budapest, aug. 29. Súlyos tömegmérgezés történt Nagytétény közszégen. Az ottani Baross Gábor-telep 5-ik utca 12. számú házában egy nagy család súlyos palacsintamérgezést szenvedett. A mérgezés a házában lakók vették észre. Első Ferencnek 48 éves asszony és családjának tagjai tegnap este lekváros palacsintát ettek vacsorára. Rövid idő múlva

valamennyien görcsöket kaptak, majd elvesztették eszméletüket.

A lakók értesítették a budapesti és vármegyei mentőket, akik több kocsi-val vonultak ki. Valamennyiüket első segélyben részesítették, azután pedig Első Jolán 25 éves varrónét, Birkász Károly 26 éves színházi zenészt, Első Lili 24 éves leányt, Első Ferenc 15 éves tanuló és Első Ferencné súlyos állapotba, a Rókus-kórházba vitték. Ugyanakkor a vármegyei mentők kocsián négy súlyos mérgezettet: a 13 éves Első Piroskát, a 9 éves Első Katalint a Madarász-utcai kórházba vitték. Első Józsefnét és Első Erzsébetet pedig a Rókus-kórházba szállították. A csendőrség megindította a vizsgálatot.

— Szeptember 2-án, szombaton este kultúrest lesz az Izraelita Hitközség tanásteremében (József kir. herceg u. 26.) Az esten előadásokkal és szavalkatokkal szerepelnek dr. Kardos László, Gellért (Grosszmann) Kátó, Ascher Oszkár és Sós Endre. A nagy érdeklődésre való tekintettel a jegyeket Gárdos könyvkereskedésben (Püspöki palota) lehet kapni.

SPORT

A Bocskay szeretné elhalasztani a Hungária elleni mérkőzését

Szeptember 3-án, vasárnap az egész ország területén megindul a Nemzeti Bajnokságért a küzdelem. A Ferencváros és az Újpest a Közép-európai Kupa küzdelmei után pihenéssel, a Szeged, Kispeszt, Elektromos és a Hungária kisebb külföldi túramérkőzések keretében készültek a bajnoki nyitányra, míg a többi csapatok barátságos és edzőmérkőzések keretében tették meg a szükséges előkészületeket.

A világháború befejezése óta a magyar bajnokságért az alkalommal játszik először felvidéki csapat a Kassai AC színeiben. Miniket most közelebből a Bocskay szereplése érdekli. Mint ismeretes, a Bocskay a múlt évben kiemelt a Nemzeti Bajnokságból és csak a Phöbus visszalépésének köszönheti, hogy ismét visszakérült oda. A Bocskay ugyancsak tanult a múlt év szomorú tapasztalatain. Eppen ezért visszatartotta Békésit és Kristófit, akik el akartak menni Debrecenből, sőt Szilassy és Ogrincs személyében még erősítésről is gondoskodott. Ertesülésünk szerint azonban a további erősítéstől sem zárkozik el.

A Bocskay azonban most is, mint a múltban, abba a szerencsétlen helyzetbe esett, hogy máról holnapra bizonytalan időre elvesztette Hajdút, Pásztóit, Nádaszt, Pocsajit, Szilassyt és Elekét. Ezek nélkül a játékosok nélkül pedig

szinte elképzelhetetlen, hogy a Bocskay bajnoki mérkőzésre kiálljon. A vezetőség éppen ezért már most lépéseket tett, hogy vasárnap a Hungária elleni bajnoki mérkőzésre ne kelljen kiállni Budapesten. Hogy mi lesz az eredmény, azt nem lehet tudni. Tavaly hasonló esetben a szövetség a Bocskaynak adott igazat és a mérkőzést bizonytalan időre elhalasztották.

Vasárnap az ózdi VTK ellen játszik a DVSC

A Nemzeti Bajnokság B. osztályában már javában folynak a bajnoki küzdelmek. A DVSC a Felvidéki csoportba került, ahol az első két mérkőzésen igen szépen szerepelt. Az első mérkőzésen Losoncon döntetlent csikart ki. Kis szerencsével ezt a mérkőzést meg is nyerhette volna, mert a losonciak az utolsó percekben egyenlítették. A második mérkőzésen az elmúlt vasárnap Debrecenben a Beregszászi FTC ellen gálzáppal győzött a debreceni csapat.

A DVSC vasárnap ismét Debrecenben játszik bajnoki mérkőzést. Ellenfele az Ózdi VTK csapata lesz. A mérkőzést már a Diószegi úti sporttelepen játsszák. A lilá-fehérek a tavaszi szezon óta sokat javultak és a vasárnapi mérkőzés győztesének látszik.

A debreceni úszók továbbra is védői maradtak a Szent István Kupának

Vasárnap rendezték meg Tapolcán a Szent István díjas úszóversenyt, amelyen a debreceni úszók is résztvettek. A debreceni úszók tartalékosan utaztak el Tapolcára és ha nem is a legjobb eredményekkel, mégis megnyerték a versenyt és továbbra is védői maradtak a Szent István Kupának. Eredmények a következők:

100 m-es gyorsúszás: 1. Puskás Pál Debrecen 1:04.4 mp. 2. Renta László Debrecen 1:07 mp. 3. Blitzer István Miskolc 1:08.2 mp. 200 m-es mellúszás: 1. Szöllősy Béla Miskolc 3:19 mp. 2. Franck István Miskolc 3:22 mp. 3. Kocsis István Debrecen 3:59 mp. 100 m-es fiú gyorsúszás: 1. Müller Róbert Debrecen 1:15.2 mp. 2. Lakner László

Debrecen 1:16 mp. 3. Blitzer György Miskolc 1:19 mp. 100 m-es hátúszás: 1. Dominke Antal Debrecen 1:20.8 mp. 2. Szilágyi Tibor Debrecen 1:21.8 mp. 3. Blitzer István Miskolc 1:23.6 mp. 3x 100 m-es vegyes váltó: 1. Debrecen (Dominke, Szilágyi, Renta) 4:10 mp. 2. Miskolc (Szöllősy, Blitzer, Berényi) 4:24 mp. 4x33 m-es gyorsváltó: 1. Debrecen (Müller, Szilágyi, Puskás, Renta) 1:18 mp. 2. Miskolc (Blitzer, dr. Buray, Berényi, Szöllősy). A vizi-póló mérkőzést Miskolc város csapata nyerte meg 3:1 arányban. A versenyen Debrecen csapata nyerte 60:43 arányban Miskolc csapatával szemben. — Miskolc úszói vasárnap Debrecenben vendégszerepelnek.

KÖZGAZDASÁG

A TAKARMÁNYCIKKEK DRÁGULTAK A KÉSZÁRUPIACON

Rozs: októberre 15.05, 15.09, 14.88, zárlat 14.86—14.88; márciusra 16.00, 15.77, zárlat 15.76—15.78.

Tengeri: szeptemberre 19.90, 19.95, 19.83, zárlat 19.80—19.83.

Búza új: felsőtiszai 77 kg-os 19.65—19.80, 78 kg-os 19.85—20.00, 79 kg-os 20.05—20.20, 80 kg-os 20.15—20.30.

Rozs új: 14.25—14.45.

Takarmányárpa új: elsőrendű 16.70—17.20, középmínőségű 16.50—16.70.

Zab: elsőrendű 20.50—20.70, középmínőségű 20.20—20.50.

Tengeri: tiszántúli 19.70—19.85.

A FERENCVÁROSI SERTÉSVÁSÁR

Összfelhajtása 664 darab. Vásári állományból angol hússertésfelhajtás 255 darab. Az irányzat változatlan.

Árak: uradalmi zsírsertés páronként 340 kg-on felül 110, szedett sertés I. 106, II. 103—105, III. 84—96, exportzsír márkázott 150 fillér kilogrammonként.

HIVATALOS

VALUTAÁRFOLYAMOK

Angol font 16.00—16.20. Dínár 6.50—7.90. USA doll. 340.65—344.65.

Francia fr. 9.00—9.20. Cseh-morva protektorátus 7.50—11.80. (20 K-nál nagyobb címletek kivételével). Szlovákia 7.50—11.80. (20 K-nál nagyobb címletek kivételével). Lengyel zloty 61.00—63.00. Leu 2.60—3.45. Lira 16.90—17.90. (500 és 1000 líras bankjegyek kivételével). Svájci frank 79.75—80.65.

.....

Angol búvárhajó elsüllyesztett egy svéd halászbarkácat

Stockholm, aug. 29. Csak most vált közismertté, hogy még pénteken az Északi-tengeren egy angol tengeralattjáró elsüllyesztett egy svéd halászbarkácat. A nagy ködben a tengeralattjáró 50 csondós sebeséggel nekiment a halászbarkácnak, amelynek egyik oldalát benyomta. A halászbárka elsüllyedt, ötfőnyi legénységét a viharos tenger miatt csak órák múlva tudták kimenteni. Az öt hajótörött hétfőn érkezett Göteborgba. Kettő közülük súlyos sebesüléseket szenvedett.

A bosszúálló kép

Angol bűnügyi cegény. Jeta: G. Harman Cox.

(16) — Legközelebb — tenyegette meg a fiút — megnyuzatom!

— Igen Murdock úr.

— Ide ügyeljen, ezt el tudja intézni — Murdock felnevet, mert Gowan lépett be. — Elmegy a Parker Houseba. Egy Schmalbecker nevű ember lakik ott, dr. Schmalbecker. Nézze, itt leírom.

Egy cédulára írta a nevét és odaadta Laceynek.

— Hagyja itt a fényképezőgépet. Menjen fel hozzá és kérje el azt a képet, amelyet számomra készített. Ez minden. Aztán ügyeljen — tette hozzá gúnyosan — ne összehajtogatva hozza el, jó? Külön megkérem rá!..

— Ugy lesz — mondta Lacey boldog mosollyal és jóindulatú szeme ragyogott az érdeklődéstől. — Köszönöm főnök úr.

Murdock úgy tett, mintha az utolsó szavakat nem hallotta volna — Ha nincs ott az illető, várja meg. Ha visszajön, maradjon itt, majd Gowa megmondja, mikor mehet haza.

Murdock gondterhesen sóhajtott és kinyitva a középső íróasztalfiókot, elővette azt a három felvételt, amelyet Carter irodájában és az utcán csinált. Ugy találta, hogy végre itt az ideje, hogy kidolgozza őket és meglássa mi van rajta. Felkelt, elindult a sötét kamrák felé.

10.

A telefon csengett és Gowan, aki a kagylót felvette, odaszólt neki: — Magát keresik. — Murdock visszament és kézbevette a hallgatót. Bacon hadnagy beszélt és hangja haragosan csengett:

— Beszélni akarok magával, itt az irodámban...

— Oké — felelte Murdock — most éppen dolgom, de...

— Kedves barátom, hogy van-e dolga, vagy nincs! — kiabálta Bacon. — Ha tíz perc múlva nincs itt előveztettem.

— Ugy látszik haragszik.

— Nem csak látszik, de haragszom is — dörögte Bacon. — Jöjjön!

Amikor Murdock a hallgatót visszatette, fejét rázta: — Hát ebbe mi ütött!

Homlokát ráncolva nézte a két lemezt, amelyet kezében tartott, 2—3 másodpercig gondolkodva állott, aztán tekintete Gowanra esett, aki éppen lemezeit szedte ki dobozából. Mit vettél fel Johnny?

— A State House üléséről csináltam néhány felvételt.

— Itt is volna munka.

Gowan hanyagul bólintott és odalépett az íróasztalhoz. Bizonytalan korúnak látszó, középtermetű ember volt, hideg skeptikus nézése és ez adta meg arcának jellegét. Borotvátlan volt és olyan gyűrött, mintha ruháját már ilyen könnyökölten és kiterdelten vásárolta volna. Társasági dolgokkal semmit sem törődött, barátságatlan, tartózkodó, de a végsőig megbízható ember volt és elsőrangú fotóriporter.

— Atadom a két lemezt, — mondta Murdock —, magam hívtam volna elő, de el kell mennem a rendőrpárancsnokságra. Ne törődj vele mi van rajtuk és ne mutasd senkinek nem akarok felesleges magyarázkodást.

Odanyújtotta az egyik lemezt, azt, amelyiken a reklámember volt. — Nem sürgős az ügy. Végezze el nyugodtan előbb a maga dolgát, aztán ezt az egyiket vegye elő, ez fontos. Ha ezután el akar menni

vacsorázni, menjen nyugodtan, a többi előhívhatja, ha visszajön. Tegye el őket számomra. Ha akar levonatokat is csinálhat róluk, de ne hagyja heverni őket és ne mossa senkinek. És maga se legyen túl kíváncsi rájuk.

— En kíváncsi? — Gowan még a gondolatot is furcsának találta. — Majd vigyázzok rájuk.

— Remélem egy óra múlva visszajöhöttek... ha csak Bacon nem dug a dutyiba. Ha elmegy, mielőtt megjövnék, tegye a felvételeket az íróasztalába és felejtse el, amit látott.

Gowan bólintott és ismerve közömbösségét, Murdock örült, hogy lemezei ilyen jó kezébe kerültek. Begombolta kabátját, felöltöztette bujt és fejébe nyomta kalapját. Órájára nézett s mivel 6 óra már elmúlt, felhívta lakását. Nem kapott választ és körülnézve a szobában, elhatározta, hogy a fényképezőgépet nem viszi magával. Gondolataival eltelve indult utána.

11.

Bacon hadnagy irodája a rendőrpárancsnokság harmadik emeletén volt. A szoba közepén egy asztal állott, 4 vagy 5 székek, az ablak mellett a sarokban pedig redőnyös íróasztal.

Amikor Murdock belépett, Bacon és Keogh az asztalnál ültek és Van Husan háttal feljűk, az ablakon bámult ki az utcára. Keogh és Bacon sötétben néztek maguk elé és arcuk vörös volt. De Van Husan sem látszott sápadtnak, amint visszafordult. Fáradt és bosszus arcán és homlokán kövér verejtékcseppek álltak.

Murdock azonnal látta, hogy itt valami nincs rendben, de úgy tett, mintha nem venné észre és közömbös hangon köszöntött be. — Már éppen indultak értem?

Keogh nagy undorral morgott valami választ, vastag hüvelykujjait beledugta mellénye kivágásába és hátradott a széken. Bacon rászólt: — Üljön le.

Murdock vállát vont, mosolygott, de nem ért el vele hatást. Hátraholtta fején a kalapot, leült és cigarettát vett elő. Meglepetésére azonban Bacon ügyet sem vetett rá, hanem Van Husanhoz fordulva, ismét nekitámadt.

— Akkor kellett volna szólni arról a nőről, amikor Carter irodájába bementünk.

Murdock érezte, hogy idegei megfeszülnek. Mialatt ragyujtott, Van Husanra nézett és lélegzetfojtva leste választát.

— Nem elég, hogy megadtam maguknak a tippet? A pokolba is, az egész detektív munkát én végeztem maguk helyett?..

— A nyomozást bízza ránk. Többet feleljen és kevesebbet magyarázzon — mondta Bacon haragosan. — Maga valakit látott Carter irodájában bemenni. Ezt miért nem mondta meg?..

— Már megmondtam — Van Husan leült az íróasztal elé és karjait feltámasztotta. — Nem hittem, hogy valami köze is lehet az egészhez. És mi az ördögnek is kevertem volna bele Carter dolgába, ameddig más gyanu nem merül fel ellene? Nincs bizonyítékuk most se, ez a puderdoboz csak nem tesz bizonyosságot? (Folytatjuk.)

.....

— Vásároljon a FÜGGETLEN UJSÁG-ban hirdető ségeknél!

